

Informe: Millors dels entorns escolars al Districte De Gràcia

Consell Plenari del Districte de Gràcia

Març 2021

Districte
de Gràcia

Ajuntament de
Barcelona

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ I OBJECTIU.....	3
2. METODOLOGIA	4
3. ACTUACIONS REALITZADES.....	5
4. PROTEGIM LES ESCOLES.....	6
5. ACTUACIONS PER CENTRES ESCOLARS	8
VILA DE GRÀCIA	8
Centres públics.....	8
Centres concertats	9
Centres privats	10
Usos que fan Centres d'altres districtes	10
CAMP D'EN GRASSOT - GRÀCIANOVA	10
Centres públics.....	10
Centres concertats	10
Centres privats	11
VALLCARCA I PENITENTS.....	11
Centres públics.....	11
Centres concertats	12
Centres privats	12
Usos que fan Centres d'altres districtes	12
LA SALUT	13
Centres públics.....	13
Centres concertats	13
EL COLL.....	14
Centres concertats	14
6. INFOGRAFIA	15

1. INTRODUCCIÓ I OBJECTIU

L'arribada del virus COVID-19 i la seva propagació al nostre país va obligar a decretar mesures excepcionals com el confinament del mes de març de 2020. Aquestes mesures van incloure el tancament de les escoles fins a final del curs.

Al mes de maig, i en previsió de l'inici del curs 2020-2021 i la reobertura dels centres escolars, el Consorci d'Educació de Barcelona i els Districtes de la ciutat de Barcelona van començar a treballar per garantir que tots els centres de la ciutat es poguessin adaptar per complir les mesures sanitàries adequades i protegir la comunitat educativa en la represa de l'activitat lectiva. Per tant, des dels Districte de Gràcia es van proposar possibles equipaments i espais exteriors per cobrir les noves necessitats dels centres. Entre aquests espais s'inclouen places, jardins, equipaments públics i equipaments privats.

La posada en marxa d'aquests treballs neixen de la convicció que l'educació presencial de tots els infants i adolescents és un servei essencial que per garantir la igualtat d'oportunitats, la socialització i les cures i que, per tant, l'Ajuntament ha de fer tot el possible per assegurar que l'inici del curs fos de manera presencial. L'ús de fons públics de la ciutat ha permès que es reprengui l'activitat habitual als Centres Educatius, amb els seus docents i companys i companyes després de sis mesos sense poder fer-ho.

Des de començaments d'estiu es van dur a terme diferents reunions i consultes amb els centres educatius per saber quines necessitats d'espais tindrien si el curs 2020-2021 començava amb menys alumnes per aula. Un cop conegudes les necessitats dels centres, tant tècniques com de funcionament intern, un equip tècnic format pel Consorci d'Educació de Barcelona, les diferents àrees implicades i els districtes de l'Ajuntament de Barcelona van treballar en la localització dels espais necessaris en cada un dels barris. Així va néixer el programa "Ampliem espais educatius" i el seu objectiu és que **tots els centres que ho necessiten disposin d'espais addicionals per poder fer les classes o les hores de pati amb les condicions i mesures de seguretat que requereix la situació que estem vivint.**

Una altra novetat d'aquest curs ha estat que les escoles han ampliat el nombre d'entrades i sortides dels centres. Per facilitar el manteniment de les distàncies de seguretat, el segon repte ha estat cercar diverses fórmules per tal d'**aconseguir el major espai possible davant de les escoles en horaris d'entrada i sortida**, en convivència amb la resta de funcions que tenen els carrers i places.

Paral·lelament a totes aquestes actuacions desenvolupades en el marc de la pandèmia, ha continuat el desplegament del programa Protegim les Escoles amb l'objectiu de millorar els entorns

dels equipaments educatius de 0 a 12 anys i garantir que siguin segurs i saludables. Aquest programa, que es desenvoluparà fins a l'any 2023, suposa més espai reservat per a l'ús dels i les vianants al voltant de les escoles, amb més àrees d'estada i de joc. Per tant, tot i que aquest programa no està relacionat amb les accions d'urgència derivades de la crisi sanitària, aquests espais que s'estan guanyant de forma permanent sí que han facilitat la gestió de les aglomeracions a les entrades de les escoles on s'ha actuat.

2. METODOLOGIA

El projecte Ampliem Espais Educatius s'ha dividit en tres fases:

- FASE 0: DIAGNOSI
- FASE 1: PRIMERA IMPLEMENTACIÓ
- FASE 2: CONTINUITAT

La Fase 0, corresponent a la diagnosi, s'inicia al maig del 2020 preveient una possible reobertura de les escoles amb reduccions de ràtio per tal de respectar les mesures sanitàries. De maig a juny del 2020, els districtes i el Consorci d'Educació de Barcelona treballen conjuntament per recollir les peticions d'espais dels centres educatius, analitzar les necessitats d'aquests i trobar espais alternatius, tant exteriors com interiors, perquè puguin fer-ne us durant el curs 2020-2021.

Durant la Fase 1, que s'estén des de l'inici de curs al setembre del fins a finals d'octubre de 2020, es comencen a fer servir els espais que s'havien acordat abans de l'inici de curs però també va ser una fase en la que anaven arribant noves peticions –i, de fet, encara n'arriben– doncs a les escoles els van sorgint necessitats al llarg del curs segons evoluciona el seu programa educatiu. Per tant, es reben més peticions dels centres escolars, que no s'havien manifestat durant la Fase 0. Per tal d'assegurar una bona coordinació entre els equipaments i espais amb usos educatius i les mateixes escoles i instituts, es crea una Oficina de Coordinació d'Espais de Barris per les Escoles liderada pel Consorci d'Educació de Barcelona. En aquesta primera fase el paper de l'oficina és fer l'operatiu per concretar i gestionar les cessions i usos prioritaris d'espai públic i d'equipaments, resoldre cas per cas amb criteris generals de ciutat i incorporar necessitats sobrevingudes. El districte es va incorporar a les sessions de seguiment i valoració que es feien setmanalment.

En la Fase 2, amb menys entrades de noves peticions, es va consolidant el projecte i es va fent seguiment de les mesures. En aquesta fase, la gestió de les peticions passa directament pel Districte de Gràcia i s'informa a l'Oficina de coordinació per compartir totes les actuacions que s'estan duent a terme.

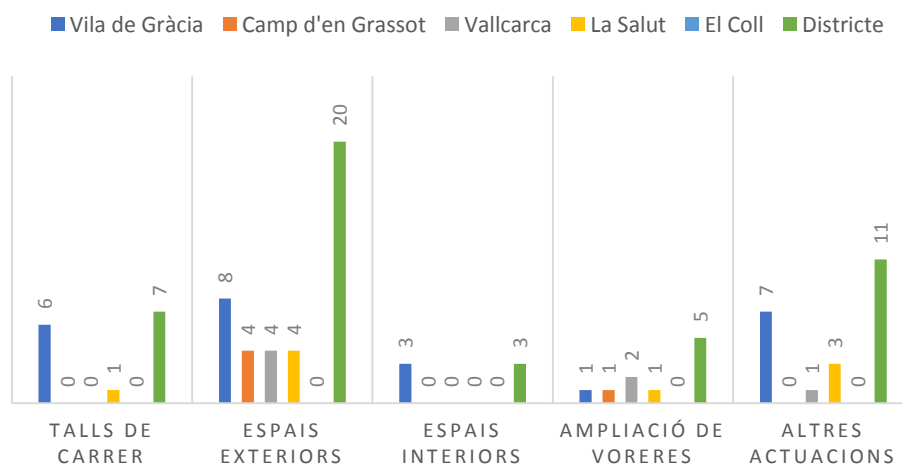
A nivell d'organització interna del Districte de Gràcia, s'ha creat un Grup de Treball d'Escoles per gestionar les noves peticions que van entrant i altres temes relacionats amb escoles i entorn escolar. El grup està conformat per Gerència, Guàrdia Urbana, Serveis Tècnics, Serveis a les Persones i l'equip de govern.

3. ACTUACIONS REALITZADES

En total han entrat **46 peticions d'un total de 32 centres**, dels quals dos pertanyen a altres districtes.

En total s'han autoritzat **7 talls de carrer**, s'estan utilitzant **20 espais exteriors**, s'ha cedit l'ús de **3 equipaments** del districte, s'han fet **5 ampliacions de voreres** i s'han fet **11 actuacions d'altres tipus** com obres, millores en la senyalització d'espai escolar i la instal·lació de baranes de protecció. A més, Guàrdia Urbana ha registrat **un augment del 159% en les proteccions escolars** que fan les patrulles respecte el curs escolar 2019-2020.

ACTUACIONS PER BARRIS

Es detalla una descripció de cada tipus d'actuació:

- Ús d'espais exteriors: S'ha autoritzat al centre a fer ús d'una plaça, carrer, jardí o parc en un horari determinat per fer activitats lectives. Se senyalitza l'espai amb cartelleria.
- Ús d'equipaments: S'ha autoritzat al centre a fer ús de les instal·lacions d'un equipament de titularitat municipal en un horari determinat per fer activitats lectives.

- Talls de carrer: S’ha autoritzat a l’escola a tallar un tram de carrer en un horari determinat per facilitar les entrades i sortides de l’alumnat i evitar aglomeracions. El tall el fan les famílies amb unes tanques que ha facilitat el Consorci.
- Ampliació de voreres: S’ha guanyat espai a la calçada davant de la porta d’entrada de l’escola per ampliar l’espai de vorera i evitar aglomeracions de les famílies. Aquesta ha estat una actuació tàctica, de caràcter provisional, amb les tanques de formigó conegudes com a “New Jersey”, eliminant places d’aparcament de motos o cotxes.
- Protecció escolar: Patrulles de la Guàrdia Urbana passen periòdicament durant les entrades i sortides de l’escola, per fer-ne seguiment i veure l’evolució de la situació.
- Altres actuacions: S’han realitzat altres actuacions de millora com obres, instal·lacions de baranes o millores de la senyalització horitzontal i/o vertical en l’entorn de les escoles.

4. PROTEGIM LES ESCOLES

Les escoles són llocs plens de vida, amb un gran volum de persones que s’hi acosten cada dia, entre alumnes, docents, pares i mares. Per això, els seus entorns han de ser llocs segurs i saludables, amb espais d’estada i joc i també on hi hagi menys contaminació. Amb aquest objectiu, Barcelona posa en marxa el programa **Protegim les escoles**.

El programa actua transformant l’entorn de l’escola, posant al centre la seguretat i el benestar dels nens i nenes a través de diverses accions com la pacificació del trànsit en l’entorn escolar, la millora dels accessos a les escoles o l’ampliació de les zones d’estada i del verd, incorporant nou mobiliari urbà com bancs o jardineres. L’entrada a l’espai pacificat se senyalitza amb pintura de color taronja i un logotip horitzontal específic que el visualitza.

A nivell de ciutat el projecte s’inicia a l’estiu del 2020.

Al Districte de Gràcia, aquestes són les escoles on s’actua, fins ara:

Executades al 2020	Per executar al 2021
Escola Univers	Escola Josep Maria de Segarra
Escola Bressol Municipal Petit Univers	Escola Bressol Municipal Galatea
Escola Sagrada Família – Sardenya	Centre Educatiu Sant Josep-Teresianes Escola Turó del Cargol

A l’Escola Univers, les actuacions han estat les següents:

- Al c. Bailèn s’ha eliminat un carril de circulació i s’ha ampliat la vorera, amb bancs i jocs al terra
- S’ha reduït la velocitat del carril al c. Bailén a 20km/h
- S’ha invertit el sentit de circulació del c. Quevedo per reduir-ne el trànsit.

A l'Escola Sagrada Família, les actuacions han estat les següents:

- Al c. Sardanya s'ha ampliat la vorera 2m davant l'escola, eliminant un cordó d'aparcament.
- S'ha transformat el xamfrà de Còrsega/Sardanya més proper a l'escola en un espai de jocs i d'estada, de més de 80m2 guanyats per al i la vianant.

Les actuacions que ja estan en funcionament han tingut una molt bona rebuda per part de les comunitats educatives. S'han convertit en una extensió de l'escola en l'espai públic, i permeten organitzar millor les entrades i sortides i mantenir la distància de seguretat entre alumnes en l'actual situació de pandèmia. A més, els veïns i veïnes fan ús de les zones guanyades.

*Entorns pacificats de l'Escola Sagrada Família – Sardanya (esquerra)
i de l'Escola Univers i l'Escola Bressol Municipal Petit Univers (dreta), a Gràcia.*

A l'Escola Turó del Cargol, les actuacions seran les següents:

- Ampliació de la vorera al c. Sant Cugat del Vallès, amb el desplaçament del cordó de serveis.
- Elements de protecció entre escola i la sortida del pàrquing situat al c. Sant Cugat del Vallès.
- Pas elevat a nivell dels i les vianants, al c. Sant Cugat del Vallès.

A l'Escola Josep M. de Sagarra i a l'EBM Galatea, les actuacions seran les següents:

- Ampliació de vorera al pg. de la Vall d'Hebron, eliminant un cordó de serveis i reubicant la parada de l'autobús.
- Reducció de la velocitat del carril davant l'escola a 30km/h, instal·lant elements físics per afavorir el seu compliment.
- Instal·lar elements físics per afavorir l'acompliment del límit de 30km/h a l'av. Vallcarca.

Al Centre Educatiu Sant Josep-Teresianes, les actuacions seran les següents:

- Ampliació de la vorera del c. Nàpols en 4m davant l'escola, eliminant un carril, i en 2m fins al c. St. Antoni M. Claret.
- Reducció de la velocitat del carril davant l'escola a 20km/h.
- Transformació del xamfrà de Travessera de G/Nàpols més proper a l'escola en un espai d'estada.

Més enllà del programa Protegim les Escoles, hi ha altres actuacions en mobilitat que milloren les condicions d'entorns d'algunes escoles. A l'àmbit de mobilitat reduïda del Park Güell, en un horari establert només poden entrar vehicles del veïnat, serveis i bus del barri amb la instal·lació d'una pilona al carrer Marianao. Aquesta actuació millora les condicions dels entorns de les escoles Reina Elisenda – Virolai i Baldiri Reixac per la disminució del nombre de vehicles que hi passen.

5. ACTUACIONS PER CENTRES ESCOLARS

A continuació, i dividit per barris, es mostren totes les actuacions fetes als centres escolars del districte de Gràcia entre setembre de 2020 i febrer de 2021.

VILA DE GRÀCIA

CENTRES PÚBLICS

EBM Petit Univers

- Protecció escolar a entrades i sortides els primers dies de curs i degut al canvi de sentit del c. Quevedo, hi havia suport de la G. U. Una vegada es va normalitzar, es va retirar el servei i hi passen per controlar com a la resta d'escoles.
- Actuacions en el marc del projecte Protegim Escoles.
- Suport de plans d'ocupació a la sortida de l'escola quan se n'ha disposat.

Escola L'Univers

- Protecció escolar a entrades i sortides
- Actuacions en el marc del projecte protegim escoles.

Escola Teixidores de Gràcia

- S'ha concedit l'ús de l'espai Jardí del Silenci (ja ho feien els anys anteriors) per a esbarjo i activitats educatives
- S'ha cedit una sala a l'equipament Espai Musons per a fer activitats físiques (l'escola ha decidit deixar de fer-ne ús des de gener).
- S'ha autoritzat el tall de C/Encarnació, entre Escorial i Torrent de les Flors, a les entrades i sortides. En aquell moment, la línia de bus de barri 114 desvia el seu recorregut sense afectar cap parada de les que té.
- S'ha millorat la senyalització horitzontal.

Escola Josep Maria Jujol

- Protecció escolar a entrades i sortides
- Ús del poliesportiu Josep Comelles. Ja l'utilitzaven per activitat educativa, s'ha ampliat als matins per l'horari acollida.
- S'ha autoritzat el tall del Carrer Luís Antúnez (cantonada Neptú) a les entrades i sortides.
- S'ha millorat la senyalització horitzontal.

Escola Patronat Domènech

- Protecció escolar a les entrades i sortides
- Tall del Carrer Sant Pere Màrtir per entrades i sortides.
- S'ha concedit l'ús del Carrer Gràcia i dels Jardinetes de Gràcia per fer algunes classes fora de l'escola i per a esbarjo.
- S'ha millorat la senyalització horitzontal.

Escola Reina Violant

- Ha entrat una petició per traslladar els contenidors del carrer Badia que ha estat desestimada per impossibilitat de moure'ls a cap altre lloc.
- Ha entrat demanda de retirar les places d'aparcaments de motos. Amb la implantació de la fase D del Pla de Motos de Gràcia, que ha actuat en aquesta zona, s'han eliminat places del c. Badia i places del c. Trilla, seguint amb l'eliminació de les places en carrers de prioritat per a vianants amb plataforma única.
- S'ha millorat la senyalització horitzontal.

Institut Vila de Gràcia

- S'han cedit espais de l'equipament Espai Jove La Fontana, amb suport de plans d'ocupació a la sortida de l'escola quan se n'ha disposat.

EBM Caspolino , EBM Enxaneta, EBM La Fontana i EBM Sant Medir no han presentat peticions.

CENTRES CONCERTATS

Sant Josep

- Protecció escolar a les entrades i sortides
- Tall de carrer Montseny entre Trav. Sant Antoni i C/ Sol per entrades i sortides

La Salle Gràcia

- S'ha avançat l'obertura dels Jardins Mestre Balcells a les 8h perquè les famílies puguin esperar-se dins a l'hora d'entrada.
- Ampliació provisional davant l'entrada de l'escola del carrer Sant Salvador, eliminant dues places d'aparcament. Aquesta ampliació es fa extensible amb tanques davant del gual de la pròpia escola.
- S'han fet obres de millora de la cruïlla entre els carrers Martí i Verntallat, a la porta de l'escola, per millorar la seguretat i la protecció de vianants.
- Millora d'accessibilitat a la cruïlla del c. Sant Salvador i Verntallat (esquena d'ase).
- S'autoritza el tall del carrer Verntallat entre C/Martí i C/Sant Salvador per entrades i sortides al matí i a la tarda.

Nou Patufet

- S'ha autoritzat l'ús de la Plaça Joanic (ja la feien servir els anys anteriors) per a esbarjo.
- També s'ha autoritzat l'ús del tram peatonal del carrer Bruniquer per a esbarjo.

Vedruna-Gràcia Barcelona

- S'autoritza el tall del Carrer Betlem entre Gran de Gràcia i Torrent de l'Olla per entrades i sortides.

Escola Vida Montserrat ACIDH

- S'ha autoritzat l'ús de la Plaça del Poble Romaní per les hores d'esbarjo.
- Suport de plans d'ocupació a la sortida de l'escola quan se n'ha disposat, fins el mes de desembre

CENTRES PRIVATS

Pam i Pipa de Gràcia

- A petició de l'escola, s'instal·la una barana davant de la porta per evitar que a la sortida els infants creuin el carrer.

Barbabum, El Cau, La Quitxalla de Gràcia LLIPR Kasperle, Trencapins i Regina no han presentat peticions.

USOS QUE FAN CENTRES D'ALTRES DISTRICTES

L'escola Pia Balmes està fent ús de la Plaça Gal·la Placídia

CAMP D'EN GRASSOT - GRÀCIANOVA

CENTRES PÚBLICS

Escola La Sedeta:

- S'ha concedit l'ús de la plaça de La Sedeta per a esbarjo i algunes classes d'educació física

Institut La Sedeta:

- S'ha concedit l'ús de la Plaça de La Sedeta per a esbarjo.

Escola Sagrada Família

- Protecció escolar a les entrades i sortides.
- S'ha concedit l'ús dels Jardins Antoni Puigverd per esbarjo.
- Actuacions del programa protegim escoles.

Institut Montserrat Roig i Escola Pau Casals no han presentat peticions.

CENTRES CONCERTATS

Claret

- Ha entrat demanda per ampliació de voreres. No s'ha acceptat perquè, ara per ara, la vorera no pot créixer a la calçada atès que en aquest tram el carril de circulació més proper a la vorera és el carril bus. S'estudia si aquesta proposta pot encaixar en futures actuacions, així com l'ampliació dels xamfrans.
- Protecció escolar a les sortides.

- A l'estiu es va ampliar la vorera del carrer Nàpols, desplaçant el carril de serveis i protegida amb pilones de color groc.

Sant Josep-Teresianes:

- S'ha concedit l'ús de la Plaça de La Sedeta per fer educació física.
- A l'estiu del 2021 es duran a terme les obres dins del projecte Protegim escoles.

CENTRES PRIVATS

LLIPR Drac Xic, LLIPR Milton, Ratolí i Tabalet no han presentat peticions.

VALLCARCA I PENITENTS

CENTRES PÚBLICS

EBM Galatea

- No han entrat peticions.
- L'estiu de 2021 hi ha previstes les obres del programa Protegim Escoles.

Escola Josep Maria de Segarra

- Protecció escolar a la sortida
- Ampliació provisional a l'entrada de l'escola, eliminant places d'aparcament.
- L'estiu de 2021 hi ha previstes les obres del programa Protegim Escoles.

Escola Montseny

- Ampliació provisional a l'entrada de l'escola, eliminant places d'aparcament.
- S'ha concedit l'ús de l'equipament Aula Ambiental Bosc Turull

Escola Rius i Taulet

- Presència permanent de GUB a entrades i sortides, a Maignon i Mare de Déu del Coll.
- Instal·lació de baranes de protecció a Maignon i Mare de Déu del Coll. Mentre es van construir les definitives, se'n van instal·lar unes de provisionals.
- S'ha ampliat l'espai d'estada per a vianants a la sortida del túnel de la plaça Lesseps, amb senyalització horitzontal i pilones protecció.

Escola La Farigola de Vallcarca

- S'ha concedit l'ús dels Jardins Maria Baldó per les hores d'esbarjo.

- S'ha concedit l'ús del Parc de les Fustes de 15h a 16:30h per a activitat escolar.

EBM Gràcia i Escola Pare Poveda no han presentat peticions.

CENTRES CONCERTATS

Escola Sadako

- Va arribar la petició per instal·lar uns mòduls provisionals al pati de l'escola del C/ Josep Mª Sert. La demanda no podia ser satisfeta pel districte, ja que és competència del Consorci.

Escola Gravi i Escola Lexia no han presentat peticions.

CENTRES PRIVATS

English School

- S'ha demanat el tall del carrer Montornès per fer educació física. Des de Guàrdia Urbana no ho veu factible perquè valora la perillositat que implica, i s'ha desestimat.
- S'ha millorat la senyalització de l'entorn. Senyals verticals i horitzontals

LLIPR Petita de Gomis no ha presentat peticions.

USOS QUE FAN CENTRES D'ALTRES DISTRICTES

Institut Josep Serrat i Bonastre de Sarrià Sant Gervasi: ha entrat petició per substituir els equipaments esportius que estaven fent servir i que han tancat. Amb les noves mesures en principi ja no cal buscar nous espais.

L'escola d'Educació Especial Alba de Sarrià Sant Gervasi està fent ús de la pista de bàsquet de Vallcarca.

LA SALUT

CENTRES PÚBLICS

Escola Turó del Cargol

- S'ha concedit l'ús de la zona de jocs infantils a prop de les tres creus per a esbarjo
- S'ha concedit l'ús de la zona de jocs infantils del final de C/ Olot (dins del Park Güell) per a esbarjo i activitats educativa
- Forma part del projecte Protegim Escoles i es duran a terme les obres durant l'estiu del 2021.

Escola Bressol Municipal Trencadís i l'Escola Baldiri Reixac no han presentat peticions.

CENTRES CONCERTATS

Escola Reina Elisenda - Virolai:

- Ampliació provisional a l'entrada de l'escola, eliminant 2 places d'aparcament davant l'entrada C/ Marianao.
- S'ha concedit l'ús de la zona de jocs infantils del final de C/ Olot (dins del Park Güell) per a esbarjo i activitat educativa.

Escola Virolai Petit

- Van demanar la retirada de dues places d'aparcament davant la porta de l'escola. Les places estan a l'altre costat del carrer i Guàrdia Urbana valora que situar l'espai d'estada allà implica perillositat.

Escola Kotska (infantil)

- S'ha tallat el carrer Lliri durant les entrades i sortides de l'escola.
- Protecció escolar a les entrades i sortides.
- S'ha implantat una "esquena d'ase" (un pas de vianants aixecat) a la cruïlla amb Lliri, que significa una millora per l'accessibilitat i una garantia de reducció de velocitat dels vehicles que hi circulen.
- S'ha renovat la barana de protecció que hi ha a la porta de l'escola per una de més adequada i adaptada a la normativa vigent.
- Millora de la senyalització vertical i horitzontal.

Escola Kotska (secundària)

- S'ha concedit l'ús de gran part de la zona forestal del parc güell per les classes d'orientació, d'educació física.

LLIPR Nexe i Escola Kostka (primària) no han presentat peticions.

EL COLL

CENTRES CONCERTATS

Escola Mare de Déu del Coll no ha presentat peticions.

AMPLIEM ESPAIS

Districte de Gràcia

SETEMBRE 2020

